LES CENTRALS | EXPERIÈNCIA D'ARTISTA

"Cada retrat és fruit d'una complicitat"

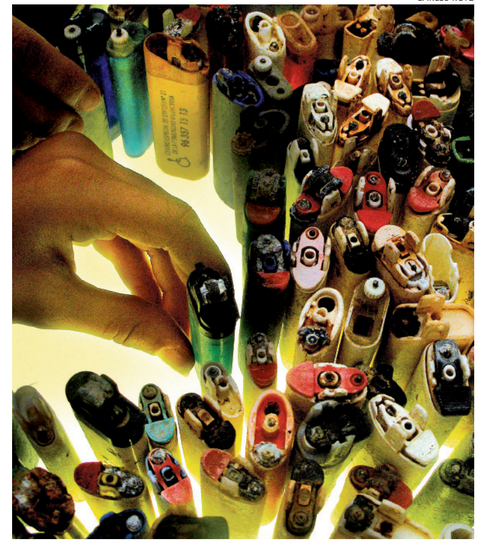
Carles Roig treballa el projecte fotogràfic més enllà de la càmera amb una consciència sensible per la vida

MIREIA ABRIL

ROIG. La costa nord de Menorca és una font inesgotable d'inspiració per a l'artista

CARLES ROIG

SIA PONS
Maó

Carles Roig és un pou de sorpreses quan es descobreix projecte a projecte que darrera el seu treball hi ha molt més que un bon fotògraf. Porta molts d'anys estiuejant a Menorca, no obstant fins ara ha passat molt desapercebut, llevat de la seva participació a la Migjornale. Amb Sa Nostra i el Moviment de Renovació pedagògica, Carles

Roig fa arribar a l'Illa un projecte educatiu que es denomina "Tanc els ulls". El retrat és un dels forts de Roig, no obstant Menorca li desperta una inquietud especial envers la sensibilitat respecte al medi ambient.

Com a fotògraf autodidacta, Quin flash l'enamorà de la càmera?

Fa trenta anys no va ser ni el flash ni la càmera el que em va enamorar. Encara ara recordo el moment en què vaig veure sorgir la imatge submergida dins del líquid revelador en la vermella foscor del laboratori.

Fa autèntiques virgueries amb ella, especialment amb el retrat. Entre vostè i el retratat la càmera és una espècie de bruixa que roba una part de l'ésser retratat?

La càmera robava ànimes a principis del segle XX. Això creia alguna gent de llocs remots i de vegades no tant llunyans. Jo parteixo d'una concepció diferent. Al fotografiar una persona no tinc una idea preconcebuda de com vull que sigui el seu retrat Cada retrat és fruit d'una col·laboració, d'una complicitat, que pot ser instantània o no arribar a produir-se. Avançar-se a un petit gest, al silenci, a una mirada o un somriure inesperat i prémer el disparador és una experiència màgica.

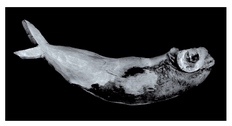
Ens reconeixem en la nostra pròpia imatge? Quina és la seva experiència amb el que expressa després la gent?

Bé, això depèn de la imatge que tinguem de nosaltres mateixos. En principi poca gent gosa dir que s'agrada. Al contrari, ens deu semblar pretensiós... narcisista que es deia abans. Sovintegen comentaris tipus: "estic massa sèria", "estic horrible", etcètera.

Jo no escolto la gent quan els hi mostro el seu retrat, observo la seva expressió, com es miren... qualsevol expressió com ara: "uhmm", o "aquesta no està gens malament" significa que hem encertat, que la imatge respon a la idea que un té d'un mateix.

A través de l'autoretrat, que practica amb alumnes de totes les edats i ho farà ara amb els de sisè curs de Menorca, perquè el resultat és diferent? El fet de prémer el botó que capta aquesta imatge és una responsabilitat afegida del propi retratat?

Si com algú va dir, un retrat és en certa manera un autoretrat del fotògraf, potser aquests autoretrats són una mica el meu retrat. Tant de bo. És una idea seductora, però tot és molt més senzill. Jo poso a l'abast dels nens i nenes, dels joves, uns aparells, una tècnica per assegurar la qualitat de les fotografies resultants. La resta depèn de qui té l'autodisparador a la mà... M'agrada explicar que cadascun dels autoretrats dels projectes que podeu veure a la meva web, sense excepció, són el resultat de prémer el disparador una sola vegada i sempre en presència de la resta del grup classe. Senyors i senyores, s'imaginen vostès drets, davant la càmera "conservant el tipus", amb 20 persones mirant i cridant el seu nom?

Què és el que més li agrada dels infants i el jovent als que ha dedicat tants projectes en la seva trajectòria artística?

El que més m'agrada és que encara em continua sorprenent la seva naturalitat, la seva espontaneïtat, el seu entusiasme, curiositat, creativitat, expressivitat, etcètera.

El que no m'agrada gens és veure com a mida que nois i noies creixen van perdent aquests atributs pel camí... perquè serà?

Té, basicament, dos projectes desenvolupats que es refereixen a Menorca. Ambdós sorgeixen de la inconsciència de l'home que destrueix l'entorn. L'Illa provoca una major sensibilitat i respecte, especialment al que ve de fora, envers el medi ambient?

Si t'haig de ser sincer, he vist massa vegades gent a l'Illa practicant un curiós tipus d'inconsciència: apagar la cigarreta dins l'arena i enfonsar la llosca poquet a poquet, "oblidar" la bossa de deixalles, això sí, ben amagada, introduir una llauna dins una mata, endur-se una miqueta de posidònia "de record" al llevar l'àncora, alhora que el motor deixa una estela tornasolada de petroli...

La majoria dels que estimem i respectem l'Illa probablement no ho fem arrel d'una declaració de reserva de la biosfera, sinó per no malmetre allò que és evident, que Menorca continua sent un territori profundament bell de la mediterrània.

És la dansa d'equilibris
dalt les restes de l'oratge
Són els diàlegs fugissers
de la llum
amb les tossudes onades
És el blau partit en dos
Són l'ondulat llençol lluent
i el teló esquitxat d'un traç

És la lleu olor agradolça
amanint l'airet de la tarda
Són fragments de tot, per tot,
i tot,
damunt pedres exhaustes
És la gavina ximple que xiscla
Són les vetes de la roca
celebrant els seus colors
els plàstics, abrusats
els ferros, corroint-se
les fustes grises i tristes
i els cancs... covards

el front, regalimant
els pensaments, diluint-se
la gola, seca
i el sol, escapolint-se

"BY THE MOUTH FISH DIES"
CARLES ROIG/09

Fa quinze anys que troba peixos en les fustes que arriben per mar. Han canviat en algun aspecte al llarg de tot aquest temps?

... els peixos o les fustes? (somriu) L'augment de la recollida de deixalles tant al mar com a la costa és una bona notícia. Malgrat tot, la mar segueix portant fustes i altres sorpreses a les cales del nord de l'Illa. Sempre pots fer noves troballes! No qualsevol fusta amaga un peix. S'han d'imaginar i treure'ls treballant la fusta amb paciència. Mai he tallat un peix de fusta a Barcelona.

Sí, els peixos han anat canviant. Van esdevenir imatges en blanc i negre pur, i darrerament alguns s'han convertit en peixos de bronze.

Encén el mapa de l'Illa amb encenedors trobats en les deixalles. Mostrar les coses d'una altra manera desperta major inquietud, i responsabilitat, en la gent?

Sort que no em preguntes perquè recullo els encenedors... No en tinc la més remota idea! Dels centenars d'encenedors que col·lecciono, no n'hi ha cap que no sigui recollit a la platja. El que sí que puc dir, és que l'actitud de recol·lectar certs objectes (formes, colors, textures, presències, ...) és diferent de l'acte necessari i altruista de recollir les deixalles que trobem al nostre voltant per platges i camins. Són coses diferents però absolutament compatibles.

No puc negar que l'art sensibilitza i desperta inquietuds, però la conjunció entre l'art i l'educació ambiental pot arribar encara més lluny!

Cadascun dels seus projectes, artístics o educatius, fins i tot amb els que són comercials, són històries, per llargues que siguin en el temps, diferents. La recerca constant, tant física com mental, per quins camins indaga per fer realitat cada nova troballa?

Penso que la recerca és més mental que física. És un procés d'introspecció sense horaris. Un diàleg constant amb l'entorn

CARLES ROIG

"Tanc els ulls"

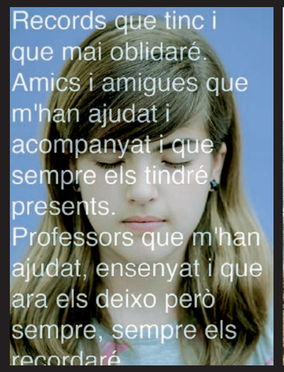
Què passa a la ment d'un estudiant de 6è a punt de posar fi al seu aprenentatge a l'escola primària i començar prest a l'Institut?

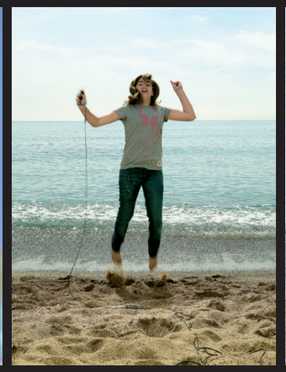
Carles Roig ha indagat en profunditat en aquest moment de comiat de la infantesa i el començament de l'adolescència a través d'un projecte, "Tanc els ulls" que ha experimentat en força ocasions a Catalunya i que ara recala a Menorca dirigit a alumnes de 12 anys. El punt central de la proposta dirigida als col·legis és un autoretrat fotogràfic que en realitat forma part de tot un procés de treball creatiu d'autoconeixement. El projecte, emperò, és molt més extens i complex. Parteix d'un quadern, o llibreta d'artista, en el que cada alumne inclou textos, fotografies, dibuixos, etcètera, que rememorin el seu passat i reculli les seves il·lusions i inquietuds de cara al futur que els espera. La fotografia i l'escriptura com a eines creatives a través de les quals, i per un acte d'introspecció, indagar en la pròpia identitat.

La fotografia que resulta de prémer el botó un mateix torna la mirada a cada alumne per redescobrir-se des dels seus propis sentiments i reflexions que els ha provocat tant el fet en si d'autoretratar-se com el d'analitzar els seus pensaments i fer-ho en conjunció amb els altres que estan en similars circumstàncies.

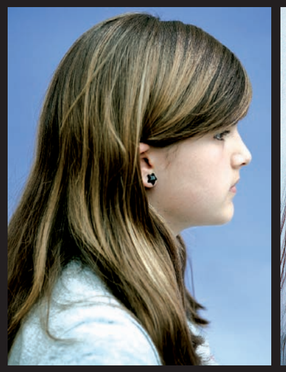
Els resultats són fruit de la sinceritat, i la llibertat, que han d'ajudar a "construir" el model educatiu i ajudar a la societat a entendre millor al jovent amb el simple gest d'escoltar el que tenen a dir.

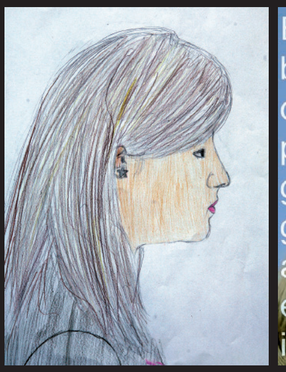
"Tanc els ulls" parteix de la iniciativa de Carles Roig que recull l'entitat Sa Nostra i que compta amb la col·laboració del MRPM. Fins el moment hi ha nou escoles que han mostrat el seu interès en participar-hi amb un total de casi 200 alumnes. Durant els mesos de maig, a Ciutadella, i juny, a Maó, Sa Nostra mostrarà els resultats en una exposició col·lectiva.

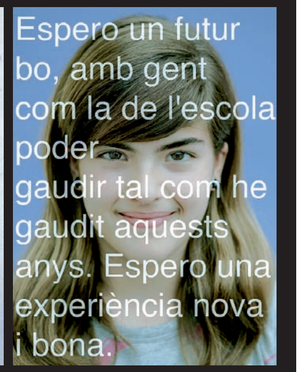

CARLES ROIG